



DAI-1601210101041000 Seat No. \_\_\_\_\_

**B. A. (Sem. IV) Examination**

**April - 2022**

**Philosophy**

*(Indian Logic) (Old Course)*

Time :  $2\frac{1}{2}$  Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ પ્રશ્નો છે. બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.  
(2) આંતરિક વિકલ્પને આધારે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.  
(3) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1 અનુમાનનું સ્વરૂપ સમજાવો. 14

અથવા

1 ભારતીય તર્કશાસ્ત્રનો જ્ઞાનમીમાંસા સાથેનો સંબંધ સમજાવો. 14

2 નવ્ય ન્યાય અનુસાર અનુમાનના પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

2 પંચાવયવી અનુમાનનું સ્વરૂપ વિગતે ચર્ચો. 14

3 પ્રમાણની વ્યાખ્યા અને તેના પ્રકારો સમજાવો. 14

અથવા

3 અનુમાનનું ઘટકો જણાવો. 14

4 હેત્વાભાસ એટલે શું ? બાધિત હેત્વાભાસ સમજાવો. 14

અથવા

4 ન્યાય અનુસાર અનુમાનની પ્રક્રિયા સમજાવો. 14

5 ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ બે) 14

- (1) આશ્રયાસિદ્ધ હેત્વાભાસ  
(2) સ્વરૂપાસિદ્ધ હેત્વાભાસ  
(3) સદહેતુના લક્ષણો વર્ણવો.  
(4) ભારતીય તર્કશાસ્ત્ર પૃષ્ઠભૂમિ સમજાવો.

## ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) This paper contains five question. Attempt all of them.  
(2) Give answer of all questions on basis of internal options.  
(3) The right side figures indicate marks.

1 Explain the nature of inference. 14

**OR**

1 Explain the relation of Indian logic with epistemology. 14

2 Describe the types of inference according to Nvya Nayaya. 14

**OR**

2 Discuss with details the nature of fivefold inference. 14

3 Explain the definition of Prama and its types. 14

**OR**

3 Explain the components of inference. 14

4 What is Hetvabhasa ? Explain the 'Badhit Hetvabhasa'. 14

**OR**

4 Explain the process of inference according to Nayay. 14

5 Write short answer : (any two) 14

- (1) Ashrayasiddha Hetvabhasa
- (2) Svarupasiddha Hetvabhasa
- (3) Characteristic of Valid Hetu
- (4) Explain the background of Indian logic